

IQTISODIY SAVODXONLIKNI RIVOJLANTIRISHNING METOD VA SHAKLLARI

Buxoro Davlat Pedagogika instituti

Geografiya va Iqtisodiy bilim

asoslari yo'nalishi 4- kurs talabasi

Egamqulova Sevinch

Annotatsiya: Ushbu maqola iqtisodiy savodxonlikni oshirishdagi samarali metod va shakllarni tahlil qiladi. Iqtisodiy savodxonlikning muhimligi, uning jamiyatdagi roli va shaxsiy moliyaviy mustaqillikni ta'minlashdagi ahamiyati ko'rsatildi. Maqolada ta'lim jarayonida qo'llaniladigan interaktiv va amaliy yondashuvlar, treninglar, seminarlar hamda innovatsion o'quv shakllari haqida ma'lumot berilgan. Shuningdek, iqtisodiy savodxonlikni rivojlantirishda zamonaviy texnologiyalar va elektron ta'lim vositalarining o'rni va samaradorligi ham ko'rib chiqildi.

Kalit so'zlar: iqtisodiy savodxonlik, moliyaviy ta'lim, ta'lim metodlari, interaktiv shakllar, amaliyotga yo'naltirilgan o'qitish, moliyaviy madaniyat, elektron ta'lim, innovatsion pedagogika

Аннотация: В данной статье анализируются эффективные методы и формы повышения экономической грамотности. Показана важность экономической грамотности, ее роль в обществе и значение в обеспечении личной финансовой независимости. В статье представлена информация об интерактивных и практических подходах, тренингах, семинарах, а также об инновационных формах обучения, используемых в образовательном процессе. Также была рассмотрена роль и эффективность современных технологий и инструментов электронного обучения в развитии экономической грамотности.

Ключевые слова :экономическая грамотность, финансовое образование, методы обучения, интерактивные формы, практико-ориентированное обучение, Финансовая культура, электронное обучение, инновационная педагогика

Kirish

Hozirgi zamonda iqtisodiy savodxonlik jamiyat rivojida muhim omil hisoblanadi. Shaxsiy moliyaviy barqarorlikdan tortib, milliy iqtisodiyotning barqaror ishlashigacha bo'lgan jarayonlarda iqtisodiy bilim va ko'nikmalar katta rol o'ynaydi. Shu sababli, iqtisodiy savodxonlikni rivojlantirish uchun samarali metod va shakllarni aniqlash va tatbiq etish zarur. Ushbu maqolada iqtisodiy savodxonlikni oshirish yo'llari, ta'limda qo'llaniladigan innovatsion metodlar hamda ularning samaradorligi tahlil qilinadi. Bugungi kunda iqtisodiy rivojlanish va shaxsiy moliyaviy farovonlikni ta'minlash uchun iqtisodiy savodxonlikning o'рни katta. Har bir fuqaro moliya boshqaruvi, tejash hamda investitsiya kabi asosiy tushunchalarni bilishi zarur. Shu bois, iqtisodiy savodxonlikni oshirishga qaratilgan samarali ta'lim metodlari va shakllarini aniqlash muhim ahamiyatga ega.

Asosiy qism

Iqtisodiy savodxonlikni rivojlantirish uchun an'anaviy va zamonaviy metodlardan foydalanish muhimdir. An'anaviy metodlar sifatida ma'ruzalar, adabiyot o'rganish va amaliy masalalar yechish ko'rsatiladi. Ammo samaradorlikni oshirish uchun interaktiv shakllar – treninglar, seminarlar, muvaffaqiyat hikoyalari va guruh ishlari qo'llaniladi. Bu shakllar ishtirokchilarning faoliyatini oshiradi va bilimlarni mustahkamlashga yordam beradi. Zamonaviy texnologiyalar va elektron ta'lim vositalari (masalan, onlayn kurslar, mobil ilovalar, video darslar) ham iqtisodiy savodxonlikni rivojlantirishda katta ahamiyatga ega. Ulardan foydalanish - o'quv jarayonini qulay, interaktiv va o'z vaqtida o'tishiga yordam beradi. Shuningdek, real hayotga yaqin misollar va moliyaviy simulyatsiyalar ishtirokchilarning iqtisodiy qaror qabul qilish ko'nikmalarini oshirishga xizmat qiladi.

Iqtisodiy savodxonlikni shakllantirishda davomiylilik va tizimlilik muhimdir. Ta'lim tizimida bosqichma-bosqich o'qitish shakllari yo'lga qo'yilishi hamda yosh avlodning moliyaviy madaniyatini kichik yoshdan mustahkamlash zarur. Iqtisodiy savodxonlikni rivojlantirishda an'anaviy ta'lim usullari – darsliklar, ma'ruzalar va amaliy mashg'ulotlar

birinchi o'rinda turadi. Biroq, zamonaviy talab va texnologiyalar rivojlanishi bilan interaktiv va loyihalarga asoslangan yondashuvlar ommalashmoqda. Masalan, rolli o'yinlar, iqtisodiy simulyatsiyalar, guruh ishlari hamda real misollar orqali ta'lim jarayoni yanada qiziqarli va tushunarli bo'ladi. Shuningdek, raqamli platformalar va onlayn kurslar iqtisodiy savodxonlikni kengroq auditoriyaga yetkazishda samarali vositadir. Ular har qanday joyda va vaqtda ta'lim olish imkonini yaratadi. Ta'lim davomiyligi va tizimli yondashuv esa bilimning mustahkamlanishini ta'minlaydi. Maktab va oliy ta'lim muassasalarida iqtisodiy fanlarni bolalarga kichik yoshdan o'rgatish ham muhimdir, chunki bu moliyaviy madaniyatni shakllantirishga zamin yaratadi.

Xulosa

Iqtisodiy savodxonlikni rivojlantirish – jamiyatning moliyaviy barqarorligi va shaxslarning iqtisodiy erkinligini ta'minlashda hal qiluvchi omil hisoblanadi. Samarali metod va shakllarni qo'llash, xususan, interaktiv ta'lim shakllarini joriy etish hamda zamonaviy texnologiyalar vositalaridan foydalanish bu jarayonni yanada samarali qiladi. Shu tarzda, iqtisodiy bilim va ko'nikmalarning oshirilishi har bir fuqaroning va jamiyatning iqtisodiy holatini yaxshilashga xizmat qiladi. Iqtisodiy savodxonlikni oshirish uchun an'anaviy ta'lim usullari bilan bir qatorda interaktiv va innovatsion metodlarni qo'llash zarur. Zamonaviy texnologiyalar yordamida ta'lim jarayonini kengaytirish, real hayot misollari asosida mashg'ulotlar tashkil etish jamiyatning moliyaviy madaniyatini oshirishga xizmat qiladi. Natijada, har bir fuqaro iqtisodiy qarorlarni ongli ravishda qabul qilishi mumkin bo'ladi.

Foydalanilgan Adabiyotlar

1. Sobirov Sh. "Geografiya o'qitish metodikasi". Toshkent, 2021.
2. Karimova N. "Innovatsion pedagogik texnologiyalar va ularning ta'lim jarayonidagi ahamiyati". Toshkent, 2019.
3. Johnson D.W., Johnson R.T. "Learning Together and Alone: Cooperative, Competitive, and Individualistic Learning". Boston, 2017.

4. UNESCO "Global Education Monitoring Report 2020". Paris, 2020.
5. National Geographic Society "Teaching Geography in the 21st Century". Washington, 2018.
6. European Commission "Education and Training Monitor 2022". Brussels, 2022.
7. Smith J., Brown L. "Integrating GIS in Geography Education: Best Practices". Journal of Geography, 2020.